

Advies

(A)2757

22 februari 2024

Advies over de aanvraag tot aanwijzing van de N.V. Fluxys Hydrogen

Genomen met toepassing van artikel 11 van de wet van 11 juli 2023
betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. H2-wet.....	4
1.2. Algemene toelichting en artikelgewijze bespreking van het wetsontwerp.....	6
1.3. <i>Gas Decarbonisation Package</i>	6
1.4. Advies Raad van State	6
1.5. Bevoegdheidsverdeling federaal – gewesten	8
2. ANTECEDENTEN.....	9
3. ONDERZOEK VAN DE EVALUATIECRITERIA.....	9
CONCLUSIE	15
BIJLAGE 1	16
BIJLAGE 2	17

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, op grond van artikel 11, van de wet betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen (hierna: H2-wet), de aanvraag tot aanwijzing van de N.V. Fluxys Hydrogen als waterstofvervoersnetbeheerder (hierna: de aanvraag tot aanwijzing).

De aanvraag tot aanwijzing werd door de N.V. Fluxys Hydrogen (hierna: Fluxys H2) op 27 november 2023 per brief, opgesteld in het Nederlands, bij de CREG per drager met ontvangstbewijs ingediend. Aan de brief is in bijlage gevoegd:

- de aanvraag voor de aanwijzing tot waterstofvervoersnetbeheerder, in het Nederlands (Bijlage 1 van huidig advies, pagina 10 tot 38, hoofdstuk 4);
- negen bijlagen (Bijlage 2.a tot en met 2.i, van huidig advies).

Op datum van 20 december 2023 heeft de CREG per mail twee ontwerpen van *Shared Service Agreements* mogen ontvangen, welke afgesloten worden tussen N.V. Fluxys en Fluxys H2 en tussen N.V. Fluxys Belgium en Fluxys H2 (Bijlagen 2.j en 2.k, van huidig advies).

De onderstaand advies is ingedeeld in vier delen. Het eerste deel gaat over het wettelijke kader. In het tweede deel worden de antecedenten uiteengezet. In het derde deel wordt de aanvraag onderzocht en het vierde deel, tenslotte, bevat de conclusie.

Dit advies werd goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG op 22 februari 2024.

1. WETTELIJK KADER

1.1. H2-WET

1. Op 11 juli 2023 werd de wet betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen aangenomen; deze wet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 25 juli 2023¹.

2. Volgende artikelen van de H2-wet zijn voor huidig advies van belang:

Principe

Art. 8. Voordat een onderneming als waterstofvervoersnetbeheerder wordt aangewezen, wordt zij gecertificeerd overeenkomstig de procedure bedoeld in de artikel 9. De Commissie is belast met de controle op de naleving van de hieraan verbonden voorwaarden bedoeld in artikel 10.

Na advies van de Commissie en van de Algemene Directie Energie, en na beraadslaging in de Ministerraad wijst de minister een waterstofvervoersnetbeheerder aan, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 9.

Een waterstofvervoersnetbeheerder wordt aangewezen voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar. Vijf jaar voor het verstrijken van zijn mandaat kan de netbeheerder om de hernieuwing van zijn aanwijzing verzoeken. De minister beslist over de aanvraag tot hernieuwing overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 9.

Procedure

Art. 9. § 1. Elke onderneming kan zijn kandidatuur indienen om te worden gecertificeerd en aangeduid als waterstofvervoersnetbeheerder bedoeld in artikel 8, eerste lid, binnen een termijn van negentig werkdagen te rekenen vanaf de datum van publicatie van deze wet in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. De kandidatuur wordt per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs bezorgd aan de minister, met kopie aan de Commissie en de Algemene Directie Energie.

§ 3. De kandidatuur bevat alle noodzakelijke elementen teneinde de Algemene Directie Energie en de Commissie toe te laten deze te beoordelen in het licht van de evaluatiecriteria bedoeld in artikel 11.

De kandidatuur bevat eveneens alle noodzakelijke elementen om aan te tonen dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden voor certificering bedoeld in artikel 10.

Op elk moment kunnen de Commissie of de Algemene Directie Energie de kandidaat vragen om binnen een termijn van tien dagen alle bijkomende informatie te verstrekken die zij nodig achten in het kader van hun onderzoek.

§ 4. Binnen zestig werkdagen na afloop van de termijn voor de indiening van de kandidaturen bedoeld in paragraaf 1 beslist de Commissie over de certificatieaanvraag, overeenkomstig artikel 10. Binnen voornoemde termijn bezorgt de Commissie aan de Algemene Directie Energie een advies over de kandidaten, in het licht van de evaluatiecriteria voor aanwijzing bedoeld in artikel 11.

§ 5. Binnen vijftien werkdagen na ontvangst van het advies van de Commissie maakt de Algemene Directie Energie een advies tot aanwijzing van één van de kandidaten als waterstofvervoersnetbeheerder over aan de minister.

¹ https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2023071102&table_name=wet

§ 6. Binnen dertig werkdagen na ontvangst van het advies van de Algemene Directie Energie, en na beraadslaging in de Ministerraad, wijst de minister de waterstofvervoersnetbeheerder aan. Het ministerieel besluit tot aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder wordt in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en wordt per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs betekend aan de aangewezen waterstofvervoersnetbeheerder en aan de overige kandidaten. De minister deelt de identiteit van de aangewezen waterstofvervoersnetbeheerder mee aan de Europese Commissie.

Evaluatiecriteria voor aanwijzing

Art. 11 De Algemene Directie Energie en de Commissie beoordelen de kandidaturen van de kandidaten aan de hand van de volgende criteria:

1° de kwaliteit van het ondernemingsplan met de financiële, technische, materiële en personeelsmiddelen die de aanvrager wil inzetten voor de ontwikkeling van een waterstofvervoersnetwerk dat openstaat voor derden en dat, voor zover technisch haalbaar en economisch verantwoord, de belangrijkste Belgische industriële clusters bedient en met elkaar verbindt, waarbij wordt geanticipeerd op de ontwikkeling van de marktvrage en rekening wordt gehouden met de doelstellingen van het federale waterstofbeleid zoals gepubliceerd op de website van de FOD Economie;

2° de ervaring van de kandidaat met de bouw of het beheer van infrastructuur voor het vervoer van gassen;

3° de ervaring van de kandidaat met het beheer van een net dat openstaat voor derden of, bij gebreke daarvan, de vaardigheden waarvan de kandidaat blijf kan geven met betrekking tot het beheer van een net dat openstaat voor derden;

4° de territoriale dekking, ligging, fijnmazigheid en kenmerken van de vervoerspijpleidingen die eigendom zijn van de kandidaat of waarop de kandidaat een langetermijngebruiksrecht heeft, of waarvan hij aannemelijk maakt of aantoonf dit met redelijke waarschijnlijkheid op korte termijn te zullen kunnen verwerven, en die gebruikt kunnen worden voor het vervoer van waterstof, hetzij in hun huidige toestand, hetzij door deze om te bouwen naar waterstofvervoersleidingen;

5° de manier waarop de kandidaat wenst bij te dragen tot het evenwicht en de flexibiliteit van het energiesysteem als geheel, met inbegrip van alle energiedragers;

6° de bijdrage aan het Belgisch en Europees energie- en klimaatbeleid, met inbegrip van de inspanningen die worden beoogd om broeikasgasemissies te vermijden.

Bevoegdheden van de Commissie

Art. 25. De Commissie is de onafhankelijke reguleringsinstantie voor wat het vervoer van waterstof betreft. Zij zorgt voor de daadwerkelijke uitvoering van de in deze wet vervatte voorschriften en ziet toe op de naleving ervan.

De Commissie vervult de taken en krijgt de bevoegdheden die haar zijn toegewezen bij de artikelen 15/14 tot 15/18bis van de gaswet, voor zover deze bepalingen relevant, toepasselijk en noodzakelijk zijn voor de toepassing van deze wet.

De overeenkomstig artikel 25, § 5, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt goedgekeurde begroting en de jaarrekening van de Commissie houden specifiek rekening met de taken die haar door deze wet zijn opgedragen.

1.2. ALGEMENE TOELICHTING EN ARTIKELGEWIJZE BESPREKING VAN HET WETSONTWERP

3. In de artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp², stelt de wetgever over artikel 11 wat volgt:

“Evaluatiecriteria voor aanwijzing

Dit artikel geeft aan welke criteria de Algemene Directie Energie in rekening dient te brengen bij de beoordeling van de kandidaten die wensen te worden aangewezen als waterstofvervoersnetbeheerder en bij het opmaken van haar advies tot aanwijzing van deze waterstofvervoersnetbeheerder. Deze criteria hebben zowel betrekking op de financiële, technische, materiële en personele middelen waarover de kandidaat kan beschikken, op de vervoerspijpleidingen waarover hij beschikt, en op zijn visie op de rol van de waterstofvervoersnetbeheerder in het bredere energiesysteem. Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State in randnummer 14 van het advies met kenmerk “71.998/VR/3”, werden de criteria onder punten 1 en 4 verder verfijnd en werden de criteria onder de punten 6 en 7 weg gelaten”

1.3. GAS DECARBONISATION PACKAGE

4. Op 8 december 2023 werd een politiek akkoord bereikt tussen het Europees Parlement en de Raad. Met dit akkoord wordt een marktontwerp voor waterstof in Europa vastgelegd. Het akkoord voorziet in regels die in twee fases zullen worden toegepast, voor en na 2033. In de eerste fase zal een vereenvoudigd raamwerk van toepassing zijn met een duidelijk zicht op de toekomstige regels voor een nog te ontwikkelen waterstofmarkt. Deze bepalingen hebben met name betrekking op de toegang tot waterstofinfrastructuur, scheiding van de waterstofproductie en transportactiviteiten (zogenaamde “ontvlechting”) en tariefstelling. Een nieuwe structuur in de vorm van een *European Network of Network Operators for Hydrogen* (ENNOH) zal worden opgericht ter bevordering van een toegewezen waterstofinfrastructuur, een grensoverschrijdende coördinatie en een interconnectie-netwerk. ENNOH zal ook verantwoordelijk zijn voor het uitwerken van specifieke technische regels³.

De CREG wijst erop dat van zodra het *Gas Decarbonisation Package* zal zijn omgezet in de H2-wet, de certificeringsprocedure opnieuw zal moeten plaatsvinden, omdat de te volgen procedure overeenkomstig het *Gas Decarbonisation Package* onder meer een advies over de ontwerpbeslissing vereist van de Europese Commissie, hetgeen nu uiteraard in de certificeringsprocedure niet voorzien is. Het resultaat hiervan zou eventueel ook een impact kunnen hebben op de aanwijzing van de waterstoftransmissienetbeheerder (hierna: ‘HTNO’).

1.4. ADVIES RAAD VAN STATE

5. In een eerste advies nr. 71.998/VR/3 van 12 oktober 2022 stelt de Raad van State:

“Het huidige voorontwerp bevat een aantal regels met verregaande en langdurige gevolgen, zoals de aanwijzing van een enige waterstofvervoersnetbeheerder voor het Belgische grondgebied (zie daarover ook opmerking 12). Van zodra de Europese wetgevingsprocedure is afgerond – volgens de stellers van het voorontwerp al tegen einde 2023 –, zullen op relatief

²

<https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=55&dossierID=3077>

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6085 (zie PDF onderaan)

korte termijn al fundamentele wijzigingen moeten worden aangebracht aan de nieuw ontworpen internrechtelijke regeling. Er wordt dan ook ter overweging gegeven om alsnog de goedkeuring van de nieuwe richtlijn af te wachten. In elk geval zal zo snel mogelijk na de totstandkoming van de nieuwe Europese richtlijn een screening moeten gebeuren van het internrechtelijke kader met het oog op de correcte en tijdige omzetting van die richtlijn."

6. Verder wordt in dit advies met betrekking tot artikel 11 gesteld:

"14. Naast de fundamentele bezwaren tegen de aanwijzing van een enige waterstofvervoersnetbeheerder (zie opmerking 12), lijken ook de evaluatiecriteria vermeld in artikel 11, 1°, 4°, 6° en 7°, van het voorontwerp voor de aanwijzing van die beheerder moeilijk verzoenbaar met de Europeesrechtelijke beginselen van de interne markt en met het gelijkheidsbeginsel.

Op de vraag of in België gevestigde kandidaten op basis van deze criteria geen ongerechtvaardigd voordeel verkrijgen, antwoordde de gemachtigde als volgt: "De aangehaalde criteria hebben betrekking op de kwaliteit van het ondernemingsplan dat moet gericht zijn op de ontwikkeling van een waterstofvervoersnetwerk met nietdiscriminerende toegang dat, in lijn met de federale waterstofstrategie, de belangrijkste Belgische industriële clusters verbindt; op de eigenschappen van de vervoerspijpleidingen die de kandidaat al in eigendom heeft of waarop hij een langetermijnsgebruiksrecht heeft en die (al dan niet na aanpassing) kunnen worden ingezet voor waterstofvervoer; op de kennis van de waterstofmarkt in België en de buurlanden; en op de beheersing van de juridische context en het Belgische federale stelsel van toepassing op de aanleg en het beheer van waterstofvervoersinfrastructuur (met name stedenbouw en milieu).

Voldoen aan deze criteria vereist inderdaad een zekere affiniteit met de Belgische waterstofmarkt, het federale beleid (zoals uitgedrukt in onder meer de federale waterstofstrategie en -visie die op 29 oktober 2021 door de Ministerraad werd goedgekeurd en in dit voorontwerp van wet) en de institutionele context. Deze vereisten worden verantwoord door de centrale rol van de unieke waterstofvervoersnetbeheerder voor het behalen van de ambitieuze doelstellingen van de federale regering, zoals uitgedrukt in de federale waterstofstrategie en in de beslissing van de Ministerraad tot versnelling van de energietransitie van 1 april 2022. De zeer snelle ontwikkeling van een operationeel en geïnterconnecteerd waterstofvervoersnet wordt daarin benoemd als centrale pijler voor het ontwikkelen van een Belgische waterstofeconomie. De aanduiding van een waterstofvervoersnetbeheerder die niet over de aangehaalde kennis en capaciteiten zou beschikken, zou de realisatie van deze doelstellingen in het gedrang brengen, die de ontwikkeling en het beheer van complexe innovatieve infrastructuurprojecten binnen een institutioneel uitdagende context vereisen.

De vereiste kennis, capaciteiten en ervaring zijn zodanig omschreven dat hierover niet alleen de al in België gevestigde ondernemingen kunnen beschikken, die overigens ook niet automatisch aan deze criteria zullen voldoen maar dit integendeel ook moeten kunnen aantonen. Van ondernemingen met de ambitie en capaciteiten om een ernstige kandidatuur in te dienen voor de aanwijzing als unieke waterstofvervoersnetbeheerder in België, kan worden verwacht dat zij, indien niet in België gevestigd, toch voldoende maatregelen kunnen nemen om aan deze criteria te voldoen, al dan niet door op bepaalde punten samen te werken met of beroep te doen op andere ondernemingen. Kandidaten die nog niet over deze vereiste affiniteit beschikken, kunnen in hun dossier ook aannemelijk maken op welke manier zij hieraan binnen het gepaste tijdsbestek plannen te voldoen. Eventueel kan deze laatste mogelijkheid in het VoW explicieter worden verduidelijkt.

Ten slotte wordt erop gewezen dat, naast deze criteria met betrekking tot de specifieke Belgische context, ook andere criteria zullen worden gehanteerd die minder specifiek op de Belgische situatie zijn gericht, waaronder de ervaring of vaardigheden in verband met het beheer van een netwerk dat openstaat voor derden en de ervaring met de bouw of het beheer van infrastructuur voor het vervoeren van gassen. De uiteindelijke selectie en

aanduiding van de waterstofvervoersnetbeheerder zal gebeuren op basis van een beoordeling van al deze criteria in het licht van het gehele dossier.”

Deze verantwoording overtuigt niet, aangezien wordt gesteund op de premisse dat één netbeheerder voor het volledige grondgebied moet worden aangeduid, hetgeen echter moeilijk verenigbaar is met het Europese recht, zoals in opmerking 12 is uiteengezet. Voorts is aan een criterium zoals de “beheersing van de juridische context en het Belgische federale stelsel die van toepassing zijn op de aanleg en het beheer van waterstofvervoersinfrastructuur” veel moeilijker te voldoen door geïnteresseerde ondernemingen die gevestigd zijn in andere lidstaten, waarbij het zeer de vraag is of dit vereiste in een redelijke verhouding staat tot het doel dat ermee wordt nagestreefd.”

7. Op 22 mei 2023 heeft de Raad van State een tweede advies nr. 73.463/3 uitgebracht betreffende de amendementen op het wetsontwerp dat in de Commissie voor Bedrijfsleven in bespreking was⁴.

1.5. BEVOEGDHEIDSVERDELING FEDERAAL – GEWESTEN

8. De CREG nam kennis van de beslissing van de Vlaamse regering op 15 september 2023 om een beroep tot vernietiging van de H2-wet in te dienen bij het Grondwettelijk Hof⁵.

Dit beroep werd op 26 december 2023 ingediend bij het Grondwettelijk Hof.

Op het ogenblik waarop dit advies door het directiecomité van de CREG is goedgekeurd, is de reikwijdte van het beroep tot vernietiging voor de CREG nog niet gekend. De CREG stelt enkel uit de beslissing van de Vlaamse regering vast dat er enige onenigheid zou zijn aangaande de bevoegdheidsverdeling, maar heeft verder geen precies zicht op de omvang van de ingeroepen onenigheid.

De CREG is evenwel, overeenkomstig artikel 9, § 4, van de H2-wet, gehouden te beslissen over de aanwijzingsaanvraag binnen 60 werkdagen na afloop van de termijn voor de indiening van de kandidaturen bedoeld in artikel 9, § 1, van de H2-wet. Gelet op deze korte termijn kan de CREG niet wachten tot er meer duidelijkheid is rond de reikwijdte van het beroep tot vernietiging, noch het gevolg dat het Grondwettelijk Hof hieraan zal geven. De CREG is immers gehouden om de H2-wet toe te passen, zolang niet blijkt dat deze wet ongrondwettelijk of in strijd zou zijn met het Europees recht is.

De CREG stelt overigens vast dat de aangenomen tekst in de H2-wet aangepast werd in het licht van het advies van de Raad van State met betrekking tot het voorontwerp van wet (Raad van State, advies 71.998/VR/3 van 12 oktober 2022). Indien toch zou blijken dat de H2-wet ongrondwettelijk wordt verklaard, wat betreft de aspecten die relevant zijn voor dit advies, zal in voorkomend geval het advies hieromtrent herzien moeten worden.

4

<https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=55&dossierID=3077>

⁵ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/?dateOption=select&endDate=2023-09-15T21%3A59%3A59.000Z&ministerFirstName=Zuhal&ministerId=5fed907ee6670526694a0714&ministerLastName=Demir&startDate=2023-09-14T22%3A00%3A00.000Z>

2. ANTECEDENTEN

9. Op 13 juli 2023 heeft de CREG een nota (Z)2619⁶ gepubliceerd op haar website teneinde aan de geïnteresseerde kandidaten te verduidelijken welke informatie de CREG minstens wenst te ontvangen om haar onderzoek betreffende certificering en aanwijzing te kunnen uitvoeren.

De twee bijlagen van de nota betreffen vragenlijsten die door de geïnteresseerde kandidaten moeten worden ingevuld en meegedeeld aan de CREG binnen de 90 werkdagen na publicatie van de wet in het Belgisch Staatsblad.

10. Op 27 november 2023 heeft de N.V. Fluxys H2 per brief haar aanvraag tot aanwijzing bij de CREG in het Nederlands ingediend. Voornoemde aanvraag tot aanwijzing is samengesteld uit:

- een uiteenzetting van de naleving van de evaluatiecriteria (Bijlage 1, van huidig advies);
- negen bijlagen (Bijlage 2.a tot en met 2.i, van huidig advies).

11. Op datum van 20 december 2023 heeft de CREG per mail twee ontwerpen van *Shared Service Agreements* (hierna: SSAs) mogen ontvangen, welke afgesloten moeten worden tussen Fluxys N.V en Fluxys H2 en tussen Fluxys Belgium en Fluxys H2 (Bijlagen 2.j en 2.k, van huidig advies).

3. ONDERZOEK VAN DE EVALUATIECRITERIA

12. De evaluatiecriteria staan opgesomd in artikel 11, van de H2-wet.

13. In haar nota (Z)2619, heeft de CREG gevraagd dat de kandidaat volledig gestaafd met de nodige documenten volgende vragen gedetailleerd beantwoordt:

- a) Aan de hand van een meerjarig ondernemingsplan toont de kandidaat aan dat hij over de nodige financiële, technische, materiële en personeelsmiddelen beschikt voor de ontwikkeling van een waterstofvervoersnetwerk, dat openstaat voor derden en dat, voor zover technisch haalbaar en economisch verantwoord, de belangrijkste Belgische industriële clusters bedient en met elkaar verbindt, waarbij wordt geanticipeerd op de ontwikkeling van de marktvraag en rekening wordt gehouden met de doelstellingen van het federale waterstofbeleid zoals gepubliceerd op de website van de FOD Economie (<https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energietransitie/belgische-federale>);

14. Voor de beschikbare *financiële middelen* meldt Fluxys H2 dat de aanvraag van de RFF-subsidie werd ingediend door Fluxys Belgium. De RFF-subsidie zal gebruikt worden voor de uitbouw eerste fase van het waterstofvervoersnetwerk (pagina 11 van de aanvraag tot aanwijzing).

Fluxys H2 heeft naar aanleiding van de aanvraag tot certificering verduidelijkt aan de CREG dat de subsidie ten goede zal komen van haar. De Europese Commissie heeft de toekenning van de subsidie gecontroleerd en in een beslissing van 21 september 2022 verklaard dat ze verenigbaar is met de werking van de interne markt. Vanuit het oogpunt van het mededingingsrecht en de controle van staatssteun dient het begrip begunstigde onderneming van een subsidie beschouwd te worden als een economische eenheid, ook al bestaat ze vanuit juridisch oogpunt uit verschillende rechtspersonen / maatschappijen. Fluxys Belgium en een dochteronderneming die ze voor 100% in handen heeft, zijn

⁶ <https://www.creg.be/nl/publicaties/nota-z2619>

wel degelijk twee verschillende juridische entiteiten maar vormen één onderneming omdat ze onderworpen zijn aan dezelfde controle, in de zin van het mededingingsrecht, en dus aan de controle op staatssteun. Vanuit het standpunt van de beslissing van de Europese Commissie die verklaart dat deze steun verenigbaar is met de interne markt is er bijgevolg geen verschil tussen de toekenning van de steun (i) aan Fluxys Belgium of (ii) Fluxys H2, een dochteronderneming die 100 % in handen is van Fluxys Belgium. In de praktijk kan er op verschillende manieren verzekerd worden dat de subsidie Fluxys H2 ten goede zal komen:

- ofwel geschiedt de toekenning via een koninklijk besluit op naam van beiden, zijnde Fluxys Belgium en Fluxys H2 en wordt voorzien dat de uitbetaling van de subsidie gedaan wordt aan Fluxys H2;
- ofwel geschiedt de toekenning via koninklijk besluit op naam van Fluxys Belgium en wordt voorzien dat de begunstigde van de uitbetaling van de subsidie de eigenaar van investering in waterstofnet fase 1 is.

Fluxys H2 voert momenteel gesprekken met de FOD Economie om de beste weg voorwaarts te bepalen.

De CREG vraagt aan Fluxys H2 mede te delen op welke formele wijze de federale overheid de toegewezen subsidie van 95 miljoen euro uiteindelijk zal uitwerken.

Verder meldt Fluxys H2 in haar aanvraag tot aanwijzing dat het ondernemingsplan uit twee fases bestaat.

Een eerste fase dat het basisscenario is en waarover geraadpleegd werd bestaat uit: de ontwikkeling van drie clusters (namelijk Gent, Antwerpen en Luik), de interconnecties Gent-Antwerpen, Berneau-Eynatten en de verbinding met Nederland (met HNS, dochtermaatschappij van Gasunie). De financiële gegevens hierover zijn opgenomen in Tabel 1 van de aanvraag tot aanwijzing (pagina 11 en 12 van de aanvraag tot aanwijzing).

De CREG stelt vast dat deze fase momenteel gebaseerd is op assumpties en hypothesen met de ervaring van Fluxys Belgium als gas-TSO en een ondernemingsplan dat regelmatig bijgewerkt zal moeten worden in overeenstemming met de ontwikkelingen betreffende de commerciële capaciteitsboekingen.

Deze assumpties en hypothesen zijn gebaseerd op: eerste ramingen inzake CAPEX-vereisten die begroot worden op 330 miljoen euro in termen van reële prijzen 2022 en op 360 miljoen euro in nominale termen; geen compressievereisten; de operationele, reparatie- en onderhoudskosten; een economische levensduur van 30 jaar; de RRF-financiering van 95 miljoen; een passende vergoeding (40 EV/60 VV); een extra financiering van 60% van de vaste activa, de regularisatierekening tegen markttarief; de aanneming van werkkapitaal; belastingen en inschattingen van de toekomstige inflatie.

Voor het tarief dat door de CREG nog moet worden goedgekeurd, zal Fluxys H2 een voorstel doen op basis van volgende basisprincipes en assumpties: een capaciteitsbasis uitgedrukt in €/kWh/h/jaar; RAB x WACC model voor de kosten; een *repurposing* of herbestemming van bestaande aardgasactiva; een binnenlands entry/exit-tarief en een nivellering van de tarieven overheen een langere periode (behalve wat betreft de jaarlijkse indexering in lijn met inflatie).

Fluxys H2 heeft na indiening van de aanvraag tot aanwijzing evenwel bevestigd dat in de eerste fase geen herbestemde aardgasleidingen zijn opgenomen en dus met de *repurposing* of herbestemming van bestaande aardgasactiva geen rekening gehouden moet worden voor het voorstel van tarief.

Fluxys H2 meldt verder dat er een financieringstekort zal zijn dat op één of andere manier gefinancierd zal moeten worden. Aanvullende risicobeperkende maatregelen worden momenteel onderzocht met

de bevoegde instanties. Fluxys H2 verklaart dat dit in een stadium van *work in progress* bevindt. De CREG vraagt Fluxys H2 om haar hiervan verder op de hoogte te houden.

Een concurrentieel tarief van 16 – 26 €/kWh/h/jaar zal voor 2026 worden voorgesteld. Belangrijk hierbij te noteren is dat dit tarief niet gebaseerd is op de hierboven voorgestelde oefening, maar op een Nederlandse benchmark. Nederland kent immers geen tarief dat gebaseerd is op het dekken van de kosten, maar op een onderlinge afspraak met de overheid.

Verder toont de sensitiviteitsanalyse (tabel 2 pagina 18, van de aanvraag) de potentiële negatieve externe factoren aan: vermindering commerciële volumes en het risico van directe lijnen tussen leverancier en consument (*cherry-picking*). Daarnaast toont de sensitiviteitsanalyse ook de potentiële positieve externe factoren aan: de verhoging van de subsidies tot 50% en het gebruik van directe compensatie van de regularisatierekening aardgas door omzetsubsidies. Betreffende de laatste externe factor stelt de CREG de vraag of dit geen verboden kruissubsidiëring inhoudt, gelet op het politiek akkoord op Europees niveau van 18 december 2023 betreffende het *Gas Decarbonisation Package*.

Fluxys H2 heeft verduidelijkt dat wat betreft de laatste externe factor, dit de directe compensatie betreft van de negatieve reguleringsrekening waterstof door omzetsubsidies. Dit zou geen enkele connectie hebben met aardgas en dus zou hier geen sprake zijn van kruissubsidiëring.

De CREG stelt dus vast dat de vermelding van regularisatierekening ‘aardgas’ in de aanvraag tot aanwijzing een verkeerd woordgebruik is en het moet zijn: de regularisatierekening ‘waterstof’.

Enkel via robuuste financiële en regelgevende steun is, volgens Fluxys H2, een succesvolle uitkomst van een waterstofmarkt mogelijk. Aangrenzende landen zouden reeds ondersteunende maatregelen hebben uitgelijnd (Nederland: directe compensatie van de reguleringsrekening; Duitsland: staatsgarantie op herstel van de reguleringsrekening over lange termijn).

Fluxys H2 rekt op 250 miljoen en baseert zich hiervoor op een akkoord van de ministerraad van 14 juli 2023⁷.

Artikel 19 van de H2-wet beschrijft de procedure die de HTNO in dat geval zal moeten volgen en vermeldt dat, nadat de minister heeft beslist over het voornemen tot steuntoekenning, hierover een aanmelding zal moeten worden gedaan bij de Europese Commissie aangezien het hier gaat om een staatsteun. Belangrijk hierbij te vermelden is dat deze subsidie enkel de investeringen mag dekken en niet een *funding gap*.

Voor verdere details verwijst de CREG naar de aanvraag tot aanwijzing, pagina’s 12 tot en met 21.

Voor fase 2 worden de totale CAPEX-behoefte geraamd op 550 miljoen in termen van reële prijzen 2022. Uitbreiding van het waterstofvervoersnet opgenomen in fase 2 betreft de periode 2028-2030. Ook deze fase is afhankelijk van de financiële levensvatbaarheid en de marktomstandigheden.

Tot slot, meldt Fluxys H2 dat voor fase 1 het geïntegreerde ondernemingsplan van Fluxys Belgium en Fluxys H2, overeenkomstig het TYNDP voor aardgas en het tariefvoorstel voor de periode 2024-2027 een combinatie inhoudt van kapitaalinjecties en leningen aan Fluxys H2 zonder dat dit de huidige activiteiten van Fluxys Belgium in het gedrang zouden brengen.

15. Wat betreft de beschikbaarheid aan *personeelsleden* meldt Fluxys H2 op pagina 22 van de aanvraag tot aanwijzing dat 4 voltijdse werknemers toegewezen zullen worden aan Fluxys H2.

Betreffende de 10 personeelsleden, die samen nextgrid vormen, meldt Fluxys H2 dat zij zich ook met andere activiteiten dan waterstof zullen bezighouden en dat de verdeling van de kosten van

⁷ <https://news.belgium.be/nl/toekenning-van-een-subsidie-aan-de-waterstofvervoersnetbeheerder>

kostencentra naar verschillende activiteiten (aardgastransport, aardgasopslag, terminalling van aardgas, waterstoftransport, enz.) gebaseerd is op een toewijzingsleutel-matrix die wordt gecontroleerd door de commissaris en door CREG. Deze methodiek is van toepassing sinds het begin van de regulering. Deze toewijzingsleutels zijn met name gebaseerd op een toewijzing van de werktijd, op het aantal VTE's en op basis van andere indicatoren van relevante kosten.

Fluxys H2 meldt bijkomend dat er evenmin sprake kan zijn van kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet gereguleerde activiteiten omdat de loonkosten van de voltijdse personeelsleden op de loonlijst terecht zullen komen van Fluxys H2 en dat kosten van de personeelsleden die ingezet zullen worden voor het leveren van de diensten aan Fluxys H2 gedekt zullen worden via een facturatie door Fluxys N.V. of Fluxys Belgium aan Fluxys H2 op basis van de afgesloten *Shared Service Agreements* (hierna: SSAs). Op datum van 20 december 2023 heeft de CREG per mail twee ontwerpen van SSAs mogen ontvangen, welke afgesloten moeten worden tussen Fluxys N.V en Fluxys H2 en tussen Fluxys Belgium en Fluxys H2 (Bijlagen 2.j en 2.k, van huidig advies).

Op heden volstaat deze verduidelijking. Dit aandachtspunt zal verder opgevolgd worden in het kader van de tarieven van transport van waterstof.

16. Tot slot, aangaande de *technische en materiële middelen* stelt Fluxys H2 dat zij gebruik kan maken van de diensten van Fluxys N.V alsmede Fluxys Belgium. Dit is vastgelegd in de zogenaamde SSAs. De SSAs verduidelijken voor welke diensten Fluxys H2 beroep kan doen op Fluxys Belgium en Fluxys N.V., meer bepaald:

- Fluxys Belgium:

1° General Corporate Services, bestaande uit: Legal and compliance services; Management assistance; Insurance and Risk management; Procurement and Vendor Management; Consultancy services for the definition and monitoring of the industrial and commercial strategy; Regulatory services; Project Management and coordination services; Contract management services; Facility management; Public Affairs and Funding en External communication.

2° Finance and Tax Services.

3° ICT Services.

4° Human Resources Services.

5° Technical Services bestaande uit: Capacity planning; Engineering; Infrastructure projects; Community relations; Health Safety Environmental Quality (HSEQ); Installations and Grid; Gas flow management; Technical management; Internal and External crisis management including governmental stakeholder management.

6° Commercial Support Services bestaande uit : Sales support ; Marketing & Branding Support.

- Fluxys N.V.:

1° Corporate Treasury Services

2° Corporate Business Support Services

Daarnaast verwijst Fluxys H2 in haar aanvraag tot aanwijzing dat de Fluxys groep gebruik kan maken van robuuste operationele en technische capaciteiten en expertise op het gebied van waterstof, wat versterkt wordt door verschillende externe partnerschappen en samenwerkingsverbanden. Hiervoor wordt verwezen naar de inportterminals waterstof Antwerpen, Zeebrugge en Duinkerke; de aanleg van voor waterstof-geschikte pijpleidingen voor belangrijke secties van de VTN-lijn tussen Zeebrugge en Duitsland; investeringen in de modernisering van het TENP (Eynatten-Zwitserland, doorkruising van het Ruhrgebied) zodat de pijpleiding volledig compatibel wordt met waterstof.

Voor de samenwerkingsprojecten verwijst Fluxys H2 naar de samenwerking met National Gas (UK TSO) betreffende het FutureGrid-programma; de deelname aan Pipelhyne, dat een in Frankrijk gevestigd samenwerkingsonderzoeksprogramma (met National Gas, GRTgaz, Engie, Swissgas en Transitgas) is waar verschillende staalsoorten worden getest op waterstof in termen van *fracture toughness* en *fatigue crack growth*; het HyBex project dat een initiatief is van Fluxys Belgium, samen met de Port of Antwerp-Bruges en Hiniçio en dat tracht om een niet-discriminerend open marktplatform voor het Belgische waterstofvervoersnetwerk te ontwikkelen en te testen; het R&D-programma met de Universiteit Gent en tot slot, het ondergrondse waterstofopslag in Loenhout via het proefproject BE-HyStore, in samenwerking met Geostock.

- b) *de kandidaat toont aan dat hij ervaring heeft met de bouw of het beheer van infrastructuur voor het vervoer van gassen. Onder gassen wordt verstaan: "elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar (artikel 1, 1°, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen);*

17. Fluxys H2 meldt in haar aanvraag tot aanwijzing op pagina 26 dat zij gebruik kan maken van de bestaande expertise van Fluxys Belgium op het gebied van bouw, exploitatie, monitoring en dispatching.

Verder verwijst Fluxys H2 ook naar de expertise van Fluxys Belgium in het exploiteren van ~4000km nationaal *multi-shipper* grid, met zeer complexe stromen en volumes, vergelijkbaar met die verwacht voor waterstof.

Fluxys H2 zal dus niet zelf over de nodige personeelsleden beschikken voor de bouw en het beheer van een waterstofvervoersnetwerk maar zal hiervoor beroep doen op het personeel van Fluxys Belgium in onderaanneming enerzijds en op de SSAs anderzijds.

- c) *de kandidaat toont aan dat de ervaring van de kandidaat met het beheer van een net dat openstaat voor derden of, bij gebreke daaraan, de vaardigheden waarvan de kandidaat blijk kan geven met betrekking tot het beheer van een net dat opengesteld wordt voor derden;*

18. Fluxys H2 meldt in haar aanvraag tot aanwijzing op pagina 27 dat zij ten volle beroep mag doen op de expertise van Fluxys Belgium, die meer dan 20 jaar ervaring heeft in het exploiteren van een open, gereguleerd infrastructuurnetwerk op een niet-discriminerende en transparante manier, met meer dan 80 netgebruikers en een verspreid netwerk van eindverbruikers, dit alles met een missie van openbaar belang.

De marktconsultatie voor waterstof van Fluxys Belgium bewijst de inzet voor transparantie en openheid, waarbij meer dan 150 belanghebbende partijen hun interesse hebben geuit.

Voor de gedetailleerde argumentatie verwijst de CREG naar pagina's 27 tot 29 van de aanvraag tot aanwijzing.

- d) *de territoriale dekking, ligging, fijnmazigheid en kenmerken van de vervoerspijpleidingen die eigendom zijn van de kandidaat of waarop de kandidaat een langetermijngebruiksrecht heeft (horizon 2030-2040), of waarvan hij aannemelijk maakt of aantoont dit met redelijke waarschijnlijkheid op korte termijn te zullen kunnen verwerven, en die gebruikt kunnen worden voor het vervoer van waterstof, hetzij in hun huidige toestand, hetzij door deze om te bouwen naar waterstofvervoersleidingen;*

19. In haar antwoord op deze vraag verwijst Fluxys H2 naar het netwerk van aardgaspijpleidingen van ~4000 km dat Fluxys Belgium bezit en opereert en dat op termijn door Fluxys H2 kan worden ingezet voor het transport van waterstof (in lijn met de evolutie voor aardgas).

Op basis van de Fluxys-richtlijnen voor technisch hergebruik komt een groot deel van de pijpleidingen in aanmerking voor conversie naar waterstof. Om de overgang naar waterstof verder te versoepelen, heeft Fluxys Belgium zich ertoe verbonden om voor het transport van aardgas uitsluitend multifunctionele pijpleidingen te bouwen die zowel aardgas als waterstof kunnen transporteren (bv. verbinding Zeebrugge-Opwijk die momenteel in ontwikkeling is).

Tot slot, verwijst Fluxys H2 naar de strategie van Fluxys N.V. om de energietransitie te vergemakkelijken en dat daarom voor alle dochterondernemingen van de Fluxys Group in Europa hetzelfde onderzoek gedaan wordt naar het potentieel wat betreft hergebruik.

De tijdshorizon 2030-2040 betreft de fase na de geplande uitbreidingen van fase 2 tijdens dewelke volgende projecten worden overwogen als potentiële componenten voor de uitbouw van het waterstofvervoersnetwerk: aansluiting naar Duitsland (via Eynatten) en de clusters Mons, Luik (uitbreiding), Charleroi en Brussel.

Het antwoord gegeven door Fluxys H2 waarbij verwezen wordt naar het netwerk van aardgaspijpleidingen van Fluxys Belgium welke op termijn door Fluxys H2 kunnen worden ingezet voor het transport van waterstof, moet dan ook in die tijdshorizon begrepen worden (na fase 2).

Verder stelt de CREG vast dat nergens in de aanvraag tot aanwijzing indicaties gegeven worden dat in de eerste fase Fluxys H2 al dan niet de intentie zou hebben voor een eventuele overname van bestaande waterstofleidingen van bestaande waterstofvervoersinstallaties. Dit zou mogelijks erop kunnen wijzen dat op korte termijn Fluxys H2 dergelijke vervoerspijpleidingen niet in eigendom zal verwerven, noch hierop een gebruiksrecht zal uitoefenen voor het vervoer van waterstof. Dit geldt ook voor alle andere types van vervoerspijpleidingen gelegen te België die omgebouwd zouden kunnen worden tot waterstofvervoersleidingen.

M.a.w. tot 2030 gaat het om nieuwbouw van waterstofvervoersleidingen en vanaf 2030 zal bekeken worden met Fluxys Belgium hoe aardgaspijpleidingen van Fluxys Belgium ingezet kunnen worden voor het transport van waterstof.

Voor verdere details van het antwoord gegeven door Fluxys H2 op deze vraag verwijst de CREG naar de pagina's 30 tot 34 van de aanvraag tot aanwijzing.

- e) de manier waarop de kandidaat wenst bij te dragen tot het evenwicht en de flexibiliteit van het energiesysteem als geheel, met inbegrip van alle energiedragers, zijnde in relatie met de netbeheerder (elektriciteit), de beheerder van het aardgasvervoersnet, de distributienetbeheerders en alle relevante marktspelers. Welke samenwerking zal hiervoor worden opgezet;*

20. Opnieuw zal Fluxys H2 hiervoor beroep doen op de ervaring terzake van Fluxys Belgium. Zo stelt Fluxys H2 dat zij en Fluxys Belgium betrouwbare partners zijn bij de ontwikkeling van het Belgische energiesysteem, door de ontwikkeling van een sterke waterstofmarkt voor België met gediversifieerde vraag en aanbod, interconnecties met naburige waterstofvervoersnetwerken en door een consistente marktfacilitatie voor te stellen. Er wordt hiervoor verwezen naar de groepsstrategie 30 x 30 x 30.

M.a.w. Fluxys H2 zal alles in het werk stellen om de verschuiving van de vraag van aardgas naar nieuwe moleculen zoals waterstof te anticiperen.

Daarnaast stelt Fluxys H2 zich in te zetten voor de nodige flexibiliteit in het energiesysteem door een langetermijnvisie te ontwikkelen voor waterstof, inclusief sterke interfaces met de elektriciteits- en gas-TSO's en DSO's voor aardgas en elektriciteit, en door investeringen in aardgas en nieuwe moleculen te coördineren.

Tot slot, stelt Fluxys H2 dat zij via Fluxys Belgium over de nodige ervaring beschikt voor wat betreft het balanceren van multinationale energiesystemen.

f) de bijdrage die de kandidaat zal leveren aan het Belgisch en Europees energie- en klimaatbeleid, met inbegrip van de inspanningen die worden beoogd om broeikasgasemissies te vermijden.

21. Fluxys H2 verklaart dat zij de waterstofstrategieën van België en Europa zal ondersteunen door het land maximaal te positioneren als toegangspoort in Europa. Dit is mogelijk door de centrale positie van België en de terminals van Fluxys in Zeebrugge en Duinkerke, en het NH3-project in Antwerpen, gecombineerd met de hieraan gekoppelde waterstofvervoerspijpleidingen.

Fluxys H2 zal ook bijdragen tot het bereiken van de doelstellingen van het Belgische en het EU-klimaatbeleid, door een geschatte reductie van ~3,6 tot ~4,3Mtpa van CO2 tegen 2030 te helpen realiseren (equivalent aan 7-8% van de Belgische emissiereductiedoelstelling tegen 2030).

Zo heeft Fluxys Belgium in september 2022 de IPCEI-status gekregen in de waterstofwaardeketen "IPCEI Hy2Use" en is de voorgestelde backbone van Fluxys H2 in overeenstemming met de EU-strategie, zoals blijkt uit verschillende PCI-dossiers met formele Belgische steun.

CONCLUSIE

Gezien hetgeen voorafgaat stelt de CREG vast dat op heden Fluxys Hydrogen N.V. voldoet aan de evaluatiecriteria bedoeld in artikel 11 van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen.

De CREG wijst erop dat de omzetting van het *Gas Decarbonisation Package* in nationale wetgeving alsook de rechtsonzekerheid ingevolge het beroep tot vernietiging van de H2-wet ingediend bij het Grondwettelijk Hof door de Vlaamse regering op 15 september 2023, eventueel een impact kan hebben op huidig advies en in het voorkomend geval het advies eventueel zal moeten worden herzien.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Ilse TANT
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Aanvraag voor aanwijzing van Fluxys Hydrogen luidens artikel 11, van de H2-wet – Nederlands – 27 november 2023 (niet-vertrouwelijke versie)

BIJLAGE 2

2.a

2.b

2.c

2.d Statuten Fluxys Hydrogen – statuten Fluxys Belgium – statuten Fluxys N.V.

2.e

2.f Eindbeslissing CREG certificering (B)120927-CDC-1166

2.g

2.h

2.i

2.j

2.k